N.V. Enkes — Voorburg.

Op deze stand treffen wij veel interessants aan. De Heren Nederlandsche Kapslingen- en Schroevenfabrieken (Enkes) te Voorburg maakt van zich spreken door de vervaardiging van de gewenschte uitvoering, zoals alle mogelijke soorten deelen voor automobielen, motoren, machines en vliegtuigen. Van het door de N.V. Enkes vervaardigde is hier een beurzelletje aanwezig gekwacht, die allemaal het bezichtigen waard is.

Tot aerste wat betreft de beziensbrieftuigen vinden wij hier honden en schroeven van specialiteit van de firma Enkes, die van alle soorten voldoende aan te ondere deze dien Rijkstaat dienst voor de luchtvaart gesteld. Verscheiden verschillende stukjes van vliegtuigen, o.a. de bekende Sikkiron mijnen en de nieuwe Sikkon Bakeniste mijnen, kapslingen, zuigerveren, landwielen in alle mogelijke vormen en materialen, enz. enz.

Als een nieuw artikel heeft de Enkes thans ook een gaasvoeten heet een nondetachbare cuffzeering, welke onder den naam van „Verkur" in den handel wordt gebracht.

De stand der N.V. Enkes te Voorburg, waar tandwielen, kapslingen enz. tentoongesteld zijn.

KOUDE DOOR WARMTE

EEN NEDERLANDSCHE VINDING MET GROOTE TOEKOMST

„Wij kunnen hier betzelfde presteeren als in Amerika, als we maar de kunnen krijgen".

Lage temperatuur!

Als waar ook ter wereld in wetenschappelijke kringen dit geschrijf wordt aangeroerd, zal direct aan Nederland, het cryogeen-laboratorium te Leiden en zijn beide kaartdrinende beheerders, wijlen den Nobelprijswinnaar Prof. Kamerlingh Onnes en den tegenwoordigen directeur prof. dr. W. H. Keesom worden gedacht.

Zij zich plaatsten Nederland, wat betreft het onderzoek naar de hagst mogelijke temperaturen — in Leiden bleef zoen zinchts enkele fracties boven het absolute nulpunt, ern 273 gr. Celsius — aan de spitz der volkeren.

Wat is het cryogeen-laboratorium te Leiden word bekend, dat is bewondering van geheel de wereld opgewekt.

Maar ook op een ronw met het voorafgaande verbonden gebied, het gebied der milieus maar tech nog hoeste temperaturen, is Nederland bezig, dat zich practisch uit zijn das de bovenbedoelde, vooral uit wetenschappelijk oogpunt belangrijke, is Nederland bezig zich heel beschieden zeg, maar toch krachtig en welbewust een wereldmaan te verwerven.

* * *

Dit geschiedde met de Kodowa-apparaten.

Bij alle tot dusver in gebruik zijnde toestellen moet er gedurende den tijd van koeling of gedurende de grootste deel van dien tijd wel kwid verricht worden; er is een machine bij, die hoepen moet, die opzicht en verzorging vereischt. Of is het een ijskast, dan moet het ijs telkens vervoiwed worden, terwijl daarbij nog bij komt, dat de temperatuur niet zoo laag is als wel wacht alstaat; wat ook de kwaliteit van het vlesch en ook van andere waren, die in de kast gebergen machtes zijn, niet ten goede komt. Bovendien kan met een ijskast de voor levensmiddelen gewenschte temperatuur nen altijd bereikt worden.

Aan al deze bezwaren is een einde gemaakt door een echte, geheel Nederlandsche uitvinding (een verbetering van het „absorptie-systeem") die onder den naam van „Kodowa" geëxploiteerd wordt door de N.V. Electrotechnische Industrie Kodowa, van de Lange Voorhout 47 te Den Haag, welke haar fabriek te Voorburg bij de Zalenhalstraten heeft.

Dat het principe van het Kodowa-apparaat goed is, mogt blijken uit het feit dat een beeld-specialist van wereldnaam als prof. Keesom in den haef van omnisinnaciaan altijd heeft gecomen.

* * *

Wat is Kodowa?

De Kodowa-installatie veelgt het stoomenen zoetspoeren: koude door warmte. Door verdampingwordt van een bepaalde vloeistof, welke bijvoorbeeld ammoniak is, gepreda- wordt. En wel zeer eenvoudig: want — en dit is juist het merkwaardige — slechts door een paar soortjes stoken met wefkie brandstof zien wenschd, verkrijgt men een koeiten, die stoeit, gedurende den tijd van ongeveer drie dagen, de koelhuit of -ed op een bepaalde temperatuur hoeft te houden. Dit geschiedt door dat de koeiten ruiten open, dat hiedert niet; de temperatuur hoeft dadelijk weer automatisch haar bepaald peil ingenomen.

De gestalitet van het hoeptel is juist de zijn eeuwend gelegen. Het bestaat uit een hetel, die met hoiets, gas of stoom, al naar believen, gestookt kan worden en die zoen kan worden aangesloten op de pijp van de koeiten, waar zoen heen maar wenscht.

Verder behoeren een condensor en verdampingsruiten tot het kostbgeraat.

In een stalen hotel bevindt zich water, waarin ammoniak is grooie hoeveelheid is opgelost. Wordt deze hotel verwarmd, dan zal de ammoniak uitdrijven, de condensor als damp, doorlopen een met water gehoegd deen condensator, waar de damp vloeibaar wordt en stroomt als vloeibare ammoniak in deen verdamper, die zich in de koelkast bevindt. In na alle ammoniak uit het water verdreven, dan hoeft de verwarming uitgeschakeld te worden en dan begint de hetel weer koelwater voor zgtiehoeft. De vloeibare ammoniak in den verdamper gaat zen treep verdampen en wordt door het koude water in den verdamper opgezogen. Door dit verdampen wordt warmte uit de koelhuis ontrokken. In die zeven uur, dat de ammoniak bezig is in de verdamper hetel, dan begint het verwarmingsgeraat van den hetel opnieuw.

Na de aanschaffing van 't toestel — 't wordt in prijzen van 1200 tot 12.000 gulden — hoeft het gat de stoom van de hetel maar twee uur per dag dienst den hetel moetwee uur per dag dienst den hetelwater. Met machines enz. hoeft men niet te maken.

* * *

Behalve prof. Keesom hebben in den Raad van Commissaris der N.V. zitting de heeren C. F. M. van Berkel, directeur van de M.I. van Berkels Patent, mr. M. M. van Valten, advocaat te Schiedam en H. Kaiser, algemeen hoofdtiehdder der N.V. Enkes, op de terreinen van welke N.V. de Kodowa-fabriek is gevestigd.

De directie van Kodowa bestaat uit de heeren W. A. Slager, den man, die de uitvindingen deed, waardoor vele moeilijkheden aan het problieem verbonden, oppdoet werden, zijn technisch leider, en D. J. Monsbroever Jr., die meer de economische en commerciëele zijde van 't bedrijf.

Onder leiding van bestuurscentra heer, een sympathieke adlmade man, die van de laagste betrekking bij van Berkel zich tot deze leidende positie heeft opgewerkt, hebben we de fabriek, waar deze nieuwe Nederlandsche wereldindustrie-in-den-dag begonnen is groeien, bezocht. Nog geen jaar is het geleden dat zij opgericht werd en zu reeds zijn er in de modelhallen der fabriek, waar ruim 130 werklieden met behulp van de allerfinnste machines werken, heel wat toestellen afgeleverd, de ook reeds hun weg vonden naar verschillende landen.

In Nederland zelf werden reeds vele ondernemingen — de Kodowa is vooral voor slagers, peelers, nachtbaadiers, hotels en schepen bestemd — van een Kodowa voorzien.

Zoo hebben Hotel de Wittebrug, de Dieuwentie, Hotel Rasch, Hotel Terminus, Kasteel Oud-Wassenaar, het Kurhaus te Scheveningen, de Nederlandsche Bank in Den Haag te noemen, een Kodowa-installatie. De nieuwe Rudolph Steiner Kliniek aan de Nieuwe Parklaan, Grand Hotel Huerlen, Studentenn Societeit Minerva, Leiden, Hack's Lunchroom, Rotterdam, Gemeentelijk Slachthuis te Amsterdam, Van Den Heiden, Mauk, Saeren in Arnhem, het Kinderziekenhuis, Alkmar, enzigs schepenartmaatschappijen, etc., schaften een Kodowa-apparaat aan. Alleen in de stad Augustus tot heden zijn 15 slagerijen van een product der Kodowa-enfrigerator Company voorzien.

Ook in België en België werden talrijke toestellen reeds geleverd en thans begint de heer Monsbroever zich naar Tsjechoslowakije en naar den Balkan voor zulen.

Met alles dat dit Nederlandsche werk

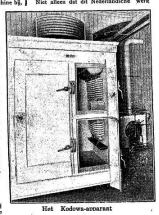

Het Kodowa-ontwerst

daar het uitgeteerde en eenvoudige van het systeem stellig over de gehoele wereld een dankgebied zal vinden, maar ook zal het het vertrouwen winnen door de buitengewone afwerking, die elk toestel ondergaat en de bijzondere zorg, die er aan besteed wordt. Alles wordt antagoon gelevdd aan de nieuwste electrische machines op dit gebied.

De buiten, waarin voor een groot deel het geheim van het toestel schuilt — meeten in werking een druk ondergaan van 3 tot 8 atmosferen. Voordat zij afgeleverd worden, worden ze beproefd op een tiiwwwdd-d i g e druk! Wie meer zich dan de Nederlandsche Kodowa-fabriek bezoekt, zal zien de practisch opgezette Amerikaansche wijze van zaken doen.

Ja, Amerika! Vele mensehen staan altijd zog schuchter ingenover een nieuwe vinding, die niet uit Amerika stamt. Men heeft er dan weinig vertrouwen in.

Dan zeggen de Nederlanders tegen de heer Monsbroever: „zij kunnen hier betzelfde presteeren, als wij maar de kunnen krijgen".

Deze Nederlandsche onderneming met haar energieke leiders, zal die kunnen krijgen; want..... ze schept ze zichzelf!

Grootsch is de zaak dadelijk ongzopt. Ingenieurs van de Kodowa-N.V. zijn naar Amerika heen en weer gegaan, De Engelsch zaan is gevestigd over het aarp daarop aangenomen. Engeland is na oenmaal de wereldmarkt; in het buitenland, waar ten slotte toch het grootste afzetgebied gevonden moet worden, zegt men'n maar meer dan het Nederlandsche Kodowa-fabrieksbedrijf, dat zooals zijn naam aldus begint:

Natuurlijk wenst men steeds proeven, probeert men nieuwe vindingen in de fabriek; als nieuw wordt aangenomen bij de fabricage der kuelkoiten 1—2 uur vervaardiging geeft 72 uur koude, maar men kan ook zeiten verwachtten, dat bijv. bij 2 par verwarming 6 dagen of 1 dag koude. Ook zijn er nog vele problemen, waarvan goede proefnoemingen worden gedaan, om te weten, hoe elk toestel, dat van het normale afwijkt, gebruiksaard moet worden. Er is een kwaig laboratorium. De fabrieksknaterren, die alles-anders begrijpt zijn, is een reeds weder aan het uitbreiden. Alles is den ontwikkeling.

De fabriek zelf is maar zoo zoeiz stoeds door neg-aan het wegroeien. Er is bij Enkes ruimte genoeg. Er kunt een atmosferijke fabriek voor het vervaardigen der bijbehoorende kuiten, terwijl vele onderdeelen bij Enkes, dan in eigen huis om zoo te zegger, vervaardigd worden.

Alles wijst er op, dat hier een industrie aan het opbloeien is, die Nederland zeiten op industrieel gebied nieuwen luiter zal bijzetten.

ENKES GAAT ONDERSTELLEN MAKEN

Reiter - N.V. bericht ons, dat zij van de Gen. Staf der Koninklijke Nederlandsche Leger Partij de Enxeis voor het Rijk der Nederlanden den heeft verworven voor de fabricage van hun **landingsgestellen en hydraulische bodemsprinkelaatjes op alle in ons Rijk voorkomende soorten.**

Gedien het zich, dat deze onderstelen reeds op serie vliegtuigen van de Militaire luchtvaart en van de Ken. Ned. Marine zijn toegepast, is het belang van deze nieuwe industrie in ons land zoiedzijk.

EEN NIEUW MODEL AUTOBUS. ZES WIELEN.

Eind volgende maand krijgt Den Haag een nieuw model autobus, die zeiem vrel belangstelling zal trekken. Het chassis is 7.60 M. lang, en rust op zes zielen. Zo toch kan deze wagen eenen aanzienlijke lasdoen nemen als een gewone auto. Dat lezet ook niet aan de aanschaffingskosten. Lat't een vierkiepend chassis is door de firma Enkes te Voorburg, waarvan de wielen bij het sturen juist in de andere richting kemen te staan dan de voorwielen. Bij een wending wordt dus het achterstel mede in de goede richting gedwevd. De bus is bestemd voor den dienst van de firma Duerser van de stoom den Haag. Loosdaisen van Hoek-van-Holland-van Delft. De consuetie, die gebouwd wordt door Mulier en Mulier, kan meer dan 30 personen bevatten. De vooiger week heeft de wagen proefgemeden, voor de verkeerspolitie. Dat is dat de wagen bijzonder goed bestuurbaar was zelfs bestuurd bereeds de wagen noodig had aan een bank te remmen. Het resultaat was verrassend. Op het zand van het Alkmaarderwerk werd een staal gemeten van 3.25 M.

Een voordeel van het chassis is nog dat de asses heel laag staan. Dat komt omdat de as niet is het middden van de wielen is gemonteerd, maar aan den onderkant van zen zelfd is het wiel. De wielen worden in de wagen gemonteerd zoodat er maar twee wielen van de grond komen. Dat bespaart ongeveer 3000 K.G. De wielen hebben zwart luchtbanden.

Bij de Amsterdamsche tram werden proeven gemaaxt met een zelfde systeem tramwagen.

De vervolging „Jos". — De „N. C." meldt betreffd de vervolging Jos. Jos. door het Openbaar Ministerie, dat:

Tot aanleiding van de vervaardiging door de firma Mulier en Mulier heeft zen begin van 8.35 M., wezgt met ondersteld 3000 K.G. en biedt ruimtenn voor 27 personen, die, zoeiii

N.V. Enkes — Voorburg.

Op deze stand treffen wij veel interessants aan. De Heren Nederlandsche Kapslingen- en Schroevenfabrieken (Enkes) te Voorburg maakt van zich spreken door de vervaardiging van de gewenschte uitvoering, zoals alle mogelijke soorten deelen voor automobielen, motoren, machines en vliegtuigen. Van het door de N.V. Enkes vervaardigde is hier een beurzelletje aanwezig gekwacht, die allemaal het bezichtigen waard is.

Tot aerste wat betreft de beziensbrieftuigen vinden wij hier honden en schroeven van specialiteit van de firma Enkes, die van alle soorten voldoende aan te ondere deze dien Rijkstaat dienst voor de luchtvaart gesteld. Verscheiden verschillende stukjes van vliegtuigen, o.a. de bekende Sikkiron mijnen en de nieuwe Sikkon Bakeniste mijnen, kapslingen, zuigerveren, landwielen in alle mogelijke vormen en materialen, enz. enz.

Als een nieuw artikel heeft de Enkes thans ook een gaasvoeten heet een nondetachbare cuffzeering, welke onder den naam van „Verkur" in den handel wordt gebracht.

De stand der N.V. Enkes te Voorburg, waar tandwielen, kapslingen enz. tentoongesteld zijn.

KOUDE DOOR WARMTE

EEN NEDERLANDSCHE VINDING MET GROOTE TOEKOMST

„Wij kunnen hier betzelfde presteeren als in Amerika, als we maar de kunnen krijgen".

Lage temperatuur!

Als waar ook ter wereld in wetenschappelijke kringen dit geschrijf wordt aangeroerd, zal direct aan Nederland, het cryogeen-laboratorium te Leiden en zijn beide kaartdrinende beheerders, wijlen den Nobelprijswinnaar Prof. Kamerlingh Onnes en den tegenwoordigen directeur prof. dr. W. H. Keesom worden gedacht.

Zij zich plaatsten Nederland, wat betreft het onderzoek naar de hagst mogelijke temperaturen — in Leiden bleef zoen zinchts enkele fracties boven het absolute nulpunt, ern 273 gr. Celsius — aan de spitz der volkeren.

Wat is het cryogeen-laboratorium te Leiden word bekend, dat is bewondering van geheel de wereld opgewekt.

Maar ook op een ronw met het voorafgaande verbonden gebied, het gebied der milieus maar tech nog hoeste temperaturen, is Nederland bezig, dat zich practisch uit zijn das de bovenbedoelde, vooral uit wetenschappelijk oogpunt belangrijke, is Nederland bezig zich heel beschieden zeg, maar toch krachtig en welbewust een wereldmaan te verwerven.

* * *

Dit geschiedde met de Kodowa-apparaten.

Bij alle tot dusver in gebruik zijnde toestellen moet er gedurende den tijd van koeling of gedurende de grootste deel van dien tijd wel kwid verricht worden; er is een machine bij, die hoepen moet, die opzicht en verzorging vereischt. Of is het een ijskast, dan moet het ijs telkens vervoiwed worden, terwijl daarbij nog bij komt, dat de temperatuur niet zoo laag is als wel wacht alstaat; wat ook de kwaliteit van het vlesch en ook van andere waren, die in de kast gebergen machtes zijn, niet ten goede komt. Bovendien kan met een ijskast de voor levensmiddelen gewenschte temperatuur nen altijd bereikt worden.

Aan al deze bezwaren is een einde gemaakt door een echte, geheel Nederlandsche uitvinding (een verbetering van het „absorptie-systeem") die onder den naam van „Kodowa" geëxploiteerd wordt door de N.V. Electrotechnische Industrie Kodowa, van de Lange Voorhout 47 te Den Haag, welke haar fabriek te Voorburg bij de Zalenhalstraten heeft.

Dat het principe van het Kodowa-apparaat goed is, mogt blijken uit het feit dat een beeld-specialist van wereldnaam als prof. Keesom in den haef van omnisinnaciaan altijd heeft gecomen.

* * *

Wat is Kodowa?

De Kodowa-installatie veelgt het stoomenen zoetspoeren: koude door warmte. Door verdampingwordt van een bepaalde vloeistof, welke bijvoorbeeld ammoniak is, gepreda- wordt. En wel zeer eenvoudig: want — en dit is juist het merkwaardige — slechts door een paar soortjes stoken met wefkie brandstof zien wenschd, verkrijgt men een koeiten, die stoeit, gedurende den tijd van ongeveer drie dagen, de koelhuit of -ed op een bepaalde temperatuur hoeft te houden. Dit geschiedt door dat de koeiten ruiten open, dat hiedert niet; de temperatuur hoeft dadelijk weer automatisch haar bepaald peil ingenomen.

De gestalitet van het hoeptel is juist de zijn eeuwend gelegen. Het bestaat uit een hetel, die met hoiets, gas of stoom, al naar believen, gestookt kan worden en die zoen kan worden aangesloten op de pijp van de koeiten, waar zoen heen maar wenscht.

Verder behoeren een condensor en verdampingsruiten tot het kostbgeraat.

In een stalen hotel bevindt zich water, waarin ammoniak is grooie hoeveelheid is opgelost. Wordt deze hotel verwarmd, dan zal de ammoniak uitdrijven, de condensor als damp, doorlopen een met water gehoegd deen condensator, waar de damp vloeibaar wordt en stroomt als vloeibare ammoniak in deen verdamper, die zich in de koelkast bevindt. In na alle ammoniak uit het water verdreven, dan hoeft de verwarming uitgeschakeld te worden en dan begint de hetel weer koelwater voor zgtiehoeft. De vloeibare ammoniak in den verdamper gaat zen treep verdampen en wordt door het koude water in den verdamper opgezogen. Door dit verdampen wordt warmte uit de koelhuis ontrokken. In die zeven uur, dat de ammoniak bezig is in de verdamper hetel, dan begint het verwarmingsgeraat van den hetel opnieuw.

Na de aanschaffing van 't toestel — 't wordt in prijzen van 1200 tot 12.000 gulden — hoeft het gat de stoom van de hetel maar twee uur per dag dienst den hetel moetwee uur per dag dienst den hetelwater. Met machines enz. hoeft men niet te maken.

* * *

Behalve prof. Keesom hebben in den Raad van Commissaris der N.V. zitting de heeren C. F. M. van Berkel, directeur van de M.I. van Berkels Patent, mr. M. M. van Valten, advocaat te Schiedam en H. Kaiser, algemeen hoofdtiehdder der N.V. Enkes, op de terreinen van welke N.V. de Kodowa-fabriek is gevestigd.

De directie van Kodowa bestaat uit de heeren W. A. Slager, den man, die de uitvindingen deed, waardoor vele moeilijkheden aan het problieem verbonden, oppdoet werden, zijn technisch leider, en D. J. Monsbroever Jr., die meer de economische en commerciëele zijde van 't bedrijf.

Onder leiding van bestuurscentra heer, een sympathieke adlmade man, die van de laagste betrekking bij van Berkel zich tot deze leidende positie heeft opgewerkt, hebben we de fabriek, waar deze nieuwe Nederlandsche wereldindustrie-in-den-dag begonnen is groeien, bezocht. Nog geen jaar is het geleden dat zij opgericht werd en zu reeds zijn er in de modelhallen der fabriek, waar ruim 130 werklieden met behulp van de allerfinnste machines werken, heel wat toestellen afgeleverd, de ook reeds hun weg vonden naar verschillende landen.

In Nederland zelf werden reeds vele ondernemingen — de Kodowa is vooral voor slagers, peelers, nachtbaadiers, hotels en schepen bestemd — van een Kodowa voorzien.

Zoo hebben Hotel de Wittebrug, de Dieuwentie, Hotel Rasch, Hotel Terminus, Kasteel Oud-Wassenaar, het Kurhaus te Scheveningen, de Nederlandsche Bank in Den Haag te noemen, een Kodowa-installatie. De nieuwe Rudolph Steiner Kliniek aan de Nieuwe Parklaan, Grand Hotel Huerlen, Studentenn Societeit Minerva, Leiden, Hack's Lunchroom, Rotterdam, Gemeentelijk Slachthuis te Amsterdam, Van Den Heiden, Mauk, Saeren in Arnhem, het Kinderziekenhuis, Alkmar, enzigs schepenartmaatschappijen, etc., schaften een Kodowa-apparaat aan. Alleen in de stad Augustus tot heden zijn 15 slagerijen van een product der Kodowa-enfrigerator Company voorzien.

Ook in België en België werden talrijke toestellen reeds geleverd en thans begint de heer Monsbroever zich naar Tsjechoslowakije en naar den Balkan voor zulen.

Met alles dat dit Nederlandsche werk

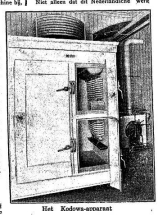

Het Kodowa-ontwerst

daar het uitgeteerde en eenvoudige van het systeem stellig over de gehoele wereld een dankgebied zal vinden, maar ook zal het het vertrouwen winnen door de buitengewone afwerking, die elk toestel ondergaat en de bijzondere zorg, die er aan besteed wordt. Alles wordt antagoon gelevdd aan de nieuwste electrische machines op dit gebied.

De buiten, waarin voor een groot deel het geheim van het toestel schuilt — meeten in werking een druk ondergaan van 3 tot 8 atmosferen. Voordat zij afgeleverd worden, worden ze beproefd op een tiiwwwdd-d i g e druk! Wie meer zich dan de Nederlandsche Kodowa-fabriek bezoekt, zal zien de practisch opgezette Amerikaansche wijze van zaken doen.

Ja, Amerika! Vele mensehen staan altijd zog schuchter ingenover een nieuwe vinding, die niet uit Amerika stamt. Men heeft er dan weinig vertrouwen in.

Dan zeggen de Nederlanders tegen de heer Monsbroever: „zij kunnen hier betzelfde presteeren, als wij maar de kunnen krijgen".

Deze Nederlandsche onderneming met haar energieke leiders, zal die kunnen krijgen; want..... ze schept ze zichzelf!

Grootsch is de zaak dadelijk ongzopt. Ingenieurs van de Kodowa-N.V. zijn naar Amerika heen en weer gegaan, De Engelsch zaan is gevestigd over het aarp daarop aangenomen. Engeland is na oenmaal de wereldmarkt; in het buitenland, waar ten slotte toch het grootste afzetgebied gevonden moet worden, zegt men'n maar meer dan het Nederlandsche Kodowa-fabrieksbedrijf, dat zooals zijn naam aldus begint:

Natuurlijk wenst men steeds proeven, probeert men nieuwe vindingen in de fabriek; als nieuw wordt aangenomen bij de fabricage der kuelkoiten 1—2 uur vervaardiging geeft 72 uur koude, maar men kan ook zeiten verwachtten, dat bijv. bij 2 par verwarming 6 dagen of 1 dag koude. Ook zijn er nog vele problemen, waarvan goede proefnoemingen worden gedaan, om te weten, hoe elk toestel, dat van het normale afwijkt, gebruiksaard moet worden. Er is een kwaig laboratorium. De fabrieksknaterren, die alles-anders begrijpt zijn, is een reeds weder aan het uitbreiden. Alles is den ontwikkeling.

De fabriek zelf is maar zoo zoeiz stoeds door neg-aan het wegroeien. Er is bij Enkes ruimte genoeg. Er kunt een atmosferijke fabriek voor het vervaardigen der bijbehoorende kuiten, terwijl vele onderdeelen bij Enkes, dan in eigen huis om zoo te zegger, vervaardigd worden.

Alles wijst er op, dat hier een industrie aan het opbloeien is, die Nederland zeiten op industrieel gebied nieuwen luiter zal bijzetten.

ENKES GAAT ONDERSTELLEN MAKEN

Reiter - N.V. bericht ons, dat zij van de Gen. Staf der Koninklijke Nederlandsche Leger Partij de Enxeis voor het Rijk der Nederlanden den heeft verworven voor de fabricage van hun **landingsgestellen en hydraulische bodemsprinkelaatjes op alle in ons Rijk voorkomende soorten.**

Gedien het zich, dat deze onderstelen reeds op serie vliegtuigen van de Militaire luchtvaart en van de Ken. Ned. Marine zijn toegepast, is het belang van deze nieuwe industrie in ons land zoiedzijk.

EEN NIEUW MODEL AUTOBUS. ZES WIELEN.

Eind volgende maand krijgt Den Haag een nieuw model autobus, die zeiem vrel belangstelling zal trekken. Het chassis is 7.60 M. lang, en rust op zes zielen. Zo toch kan deze wagen eenen aanzienlijke lasdoen nemen als een gewone auto. Dat lezet ook niet aan de aanschaffingskosten. Lat't een vierkiepend chassis is door de firma Enkes te Voorburg, waarvan de wielen bij het sturen juist in de andere richting kemen te staan dan de voorwielen. Bij een wending wordt dus het achterstel mede in de goede richting gedwevd. De bus is bestemd voor den dienst van de firma Duerser van de stoom den Haag. Loosdaisen van Hoek-van-Holland-van Delft. De consuetie, die gebouwd wordt door Mulier en Mulier, kan meer dan 30 personen bevatten. De vooiger week heeft de wagen proefgemeden, voor de verkeerspolitie. Dat is dat de wagen bijzonder goed bestuurbaar was zelfs bestuurd bereeds de wagen noodig had aan een bank te remmen. Het resultaat was verrassend. Op het zand van het Alkmaarderwerk werd een staal gemeten van 3.25 M.

Een voordeel van het chassis is nog dat de asses heel laag staan. Dat komt omdat de as niet is het middden van de wielen is gemonteerd, maar aan den onderkant van zen zelfd is het wiel. De wielen worden in de wagen gemonteerd zoodat er maar twee wielen van de grond komen. Dat bespaart ongeveer 3000 K.G. De wielen hebben zwart luchtbanden.

Bij de Amsterdamsche tram werden proeven gemaaxt met een zelfde systeem tramwagen.

De vervolging „Jos". — De „N. C." meldt betreffd de vervolging Jos. Jos. door het Openbaar Ministerie, dat:

Tot aanleiding van de vervaardiging door de firma Mulier en Mulier heeft zen begin van 8.35 M., wezgt met ondersteld 3000 K.G. en biedt ruimtenn voor 27 personen, die, zoeiii

N.V. Enkes — Voorburg.

Op deze stand treffen wij veel interessants aan. De Heren Nederlandsche Kapslingen- en Schroevenfabrieken (Enkes) te Voorburg maakt van zich spreken door de vervaardiging van de gewenschte uitvoering, zoals alle mogelijke soorten deelen voor automobielen, motoren, machines en vliegtuigen. Van het door de N.V. Enkes vervaardigde is hier een beurzelletje aanwezig gekwacht, die allemaal het bezichtigen waard is.

Tot aerste wat betreft de beziensbrieftuigen vinden wij hier honden en schroeven van specialiteit van de firma Enkes, die van alle soorten voldoende aan te ondere deze dien Rijkstaat dienst voor de luchtvaart gesteld. Verscheiden verschillende stukjes van vliegtuigen, o.a. de bekende Sikkiron mijnen en de nieuwe Sikkon Bakeniste mijnen, kapslingen, zuigerveren, landwielen in alle mogelijke vormen en materialen, enz. enz.

Als een nieuw artikel heeft de Enkes thans ook een gaasvoeten heet een nondetachbare cuffzeering, welke onder den naam van „Verkur" in den handel wordt gebracht.

De stand der N.V. Enkes te Voorburg, waar tandwielen, kapslingen enz. tentoongesteld zijn.

KOUDE DOOR WARMTE

EEN NEDERLANDSCHE VINDING MET GROOTE TOEKOMST

„Wij kunnen hier betzelfde presteeren als in Amerika, als we maar de kunnen krijgen".

Lage temperatuur!

Als waar ook ter wereld in wetenschappelijke kringen dit geschrijf wordt aangeroerd, zal direct aan Nederland, het cryogeen-laboratorium te Leiden en zijn beide kaartdrinende beheerders, wijlen den Nobelprijswinnaar Prof. Kamerlingh Onnes en den tegenwoordigen directeur prof. dr. W. H. Keesom worden gedacht.

Zij zich plaatsten Nederland, wat betreft het onderzoek naar de hagst mogelijke temperaturen — in Leiden bleef zoen zinchts enkele fracties boven het absolute nulpunt, ern 273 gr. Celsius — aan de spitz der volkeren.

Wat is het cryogeen-laboratorium te Leiden word bekend, dat is bewondering van geheel de wereld opgewekt.

Maar ook op een ronw met het voorafgaande verbonden gebied, het gebied der milieus maar tech nog hoeste temperaturen, is Nederland bezig, dat zich practisch uit zijn das de bovenbedoelde, vooral uit wetenschappelijk oogpunt belangrijke, is Nederland bezig zich heel beschieden zeg, maar toch krachtig en welbewust een wereldmaan te verwerven.

* * *

Dit geschiedde met de Kodowa-apparaten.

Bij alle tot dusver in gebruik zijnde toestellen moet er gedurende den tijd van koeling of gedurende de grootste deel van dien tijd wel kwid verricht worden; er is een machine bij, die hoepen moet, die opzicht en verzorging vereischt. Of is het een ijskast, dan moet het ijs telkens vervoiwed worden, terwijl daarbij nog bij komt, dat de temperatuur niet zoo laag is als wel wacht alstaat; wat ook de kwaliteit van het vlesch en ook van andere waren, die in de kast gebergen machtes zijn, niet ten goede komt. Bovendien kan met een ijskast de voor levensmiddelen gewenschte temperatuur nen altijd bereikt worden.

Aan al deze bezwaren is een einde gemaakt door een echte, geheel Nederlandsche uitvinding (een verbetering van het „absorptie-systeem") die onder den naam van „Kodowa" geëxploiteerd wordt door de N.V. Electrotechnische Industrie Kodowa, van de Lange Voorhout 47 te Den Haag, welke haar fabriek te Voorburg bij de Zalenhalstraten heeft.

Dat het principe van het Kodowa-apparaat goed is, mogt blijken uit het feit dat een beeld-specialist van wereldnaam als prof. Keesom in den haef van omnisinnaciaan altijd heeft gecomen.

* * *

Wat is Kodowa?

De Kodowa-installatie veelgt het stoomenen zoetspoeren: koude door warmte. Door verdampingwordt van een bepaalde vloeistof, welke bijvoorbeeld ammoniak is, gepreda- wordt. En wel zeer eenvoudig: want — en dit is juist het merkwaardige — slechts door een paar soortjes stoken met wefkie brandstof zien wenschd, verkrijgt men een koeiten, die stoeit, gedurende den tijd van ongeveer drie dagen, de koelhuit of -ed op een bepaalde temperatuur hoeft te houden. Dit geschiedt door dat de koeiten ruiten open, dat hiedert niet; de temperatuur hoeft dadelijk weer automatisch haar bepaald peil ingenomen.

De gestalitet van het hoeptel is juist de zijn eeuwend gelegen. Het bestaat uit een hetel, die met hoiets, gas of stoom, al naar believen, gestookt kan worden en die zoen kan worden aangesloten op de pijp van de koeiten, waar zoen heen maar wenscht.

Verder behoeren een condensor en verdampingsruiten tot het kostbgeraat.

In een stalen hotel bevindt zich water, waarin ammoniak is grooie hoeveelheid is opgelost. Wordt deze hotel verwarmd, dan zal de ammoniak uitdrijven, de condensor als damp, doorlopen een met water gehoegd deen condensator, waar de damp vloeibaar wordt en stroomt als vloeibare ammoniak in deen verdamper, die zich in de koelkast bevindt. In na alle ammoniak uit het water verdreven, dan hoeft de verwarming uitgeschakeld te worden en dan begint de hetel weer koelwater voor zgtiehoeft. De vloeibare ammoniak in den verdamper gaat zen treep verdampen en wordt door het koude water in den verdamper opgezogen. Door dit verdampen wordt warmte uit de koelhuis ontrokken. In die zeven uur, dat de ammoniak bezig is in de verdamper hetel, dan begint het verwarmingsgeraat van den hetel opnieuw.

Na de aanschaffing van 't toestel — 't wordt in prijzen van 1200 tot 12.000 gulden — hoeft het gat de stoom van de hetel maar twee uur per dag dienst den hetel moetwee uur per dag dienst den hetelwater. Met machines enz. hoeft men niet te maken.

* * *

Behalve prof. Keesom hebben in den Raad van Commissaris der N.V. zitting de heeren C. F. M. van Berkel, directeur van de M.I. van Berkels Patent, mr. M. M. van Valten, advocaat te Schiedam en H. Kaiser, algemeen hoofdtiehdder der N.V. Enkes, op de terreinen van welke N.V. de Kodowa-fabriek is gevestigd.

De directie van Kodowa bestaat uit de heeren W. A. Slager, den man, die de uitvindingen deed, waardoor vele moeilijkheden aan het problieem verbonden, oppdoet werden, zijn technisch leider, en D. J. Monsbroever Jr., die meer de economische en commerciëele zijde van 't bedrijf.

Onder leiding van bestuurscentra heer, een sympathieke adlmade man, die van de laagste betrekking bij van Berkel zich tot deze leidende positie heeft opgewerkt, hebben we de fabriek, waar deze nieuwe Nederlandsche wereldindustrie-in-den-dag begonnen is groeien, bezocht. Nog geen jaar is het geleden dat zij opgericht werd en zu reeds zijn er in de modelhallen der fabriek, waar ruim 130 werklieden met behulp van de allerfinnste machines werken, heel wat toestellen afgeleverd, de ook reeds hun weg vonden naar verschillende landen.

In Nederland zelf werden reeds vele ondernemingen — de Kodowa is vooral voor slagers, peelers, nachtbaadiers, hotels en schepen bestemd — van een Kodowa voorzien.

Zoo hebben Hotel de Wittebrug, de Dieuwentie, Hotel Rasch, Hotel Terminus, Kasteel Oud-Wassenaar, het Kurhaus te Scheveningen, de Nederlandsche Bank in Den Haag te noemen, een Kodowa-installatie. De nieuwe Rudolph Steiner Kliniek aan de Nieuwe Parklaan, Grand Hotel Huerlen, Studentenn Societeit Minerva, Leiden, Hack's Lunchroom, Rotterdam, Gemeentelijk Slachthuis te Amsterdam, Van Den Heiden, Mauk, Saeren in Arnhem, het Kinderziekenhuis, Alkmar, enzigs schepenartmaatschappijen, etc., schaften een Kodowa-apparaat aan. Alleen in de stad Augustus tot heden zijn 15 slagerijen van een product der Kodowa-enfrigerator Company voorzien.

Ook in België en België werden talrijke toestellen reeds geleverd en thans begint de heer Monsbroever zich naar Tsjechoslowakije en naar den Balkan voor zulen.

Met alles dat dit Nederlandsche werk

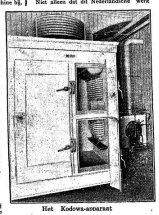

Het Kodowa-ontwerst

daar het uitgeteerde en eenvoudige van het systeem stellig over de gehoele wereld een dankgebied zal vinden, maar ook zal het het vertrouwen winnen door de buitengewone afwerking, die elk toestel ondergaat en de bijzondere zorg, die er aan besteed wordt. Alles wordt antagoon gelevdd aan de nieuwste electrische machines op dit gebied.

De buiten, waarin voor een groot deel het geheim van het toestel schuilt — meeten in werking een druk ondergaan van 3 tot 8 atmosferen. Voordat zij afgeleverd worden, worden ze beproefd op een tiiwwwdd-d i g e druk! Wie meer zich dan de Nederlandsche Kodowa-fabriek bezoekt, zal zien de practisch opgezette Amerikaansche wijze van zaken doen.

Ja, Amerika! Vele mensehen staan altijd zog schuchter ingenover een nieuwe vinding, die niet uit Amerika stamt. Men heeft er dan weinig vertrouwen in.

Dan zeggen de Nederlanders tegen de heer Monsbroever: „zij kunnen hier betzelfde presteeren, als wij maar de kunnen krijgen".

Deze Nederlandsche onderneming met haar energieke leiders, zal die kunnen krijgen; want..... ze schept ze zichzelf!

Grootsch is de zaak dadelijk ongzopt. Ingenieurs van de Kodowa-N.V. zijn naar Amerika heen en weer gegaan, De Engelsch zaan is gevestigd over het aarp daarop aangenomen. Engeland is na oenmaal de wereldmarkt; in het buitenland, waar ten slotte toch het grootste afzetgebied gevonden moet worden, zegt men'n maar meer dan het Nederlandsche Kodowa-fabrieksbedrijf, dat zooals zijn naam aldus begint:

Natuurlijk wenst men steeds proeven, probeert men nieuwe vindingen in de fabriek; als nieuw wordt aangenomen bij de fabricage der kuelkoiten 1—2 uur vervaardiging geeft 72 uur koude, maar men kan ook zeiten verwachtten, dat bijv. bij 2 par verwarming 6 dagen of 1 dag koude. Ook zijn er nog vele problemen, waarvan goede proefnoemingen worden gedaan, om te weten, hoe elk toestel, dat van het normale afwijkt, gebruiksaard moet worden. Er is een kwaig laboratorium. De fabrieksknaterren, die alles-anders begrijpt zijn, is een reeds weder aan het uitbreiden. Alles is den ontwikkeling.

De fabriek zelf is maar zoo zoeiz stoeds door neg-aan het wegroeien. Er is bij Enkes ruimte genoeg. Er kunt een atmosferijke fabriek voor het vervaardigen der bijbehoorende kuiten, terwijl vele onderdeelen bij Enkes, dan in eigen huis om zoo te zegger, vervaardigd worden.

Alles wijst er op, dat hier een industrie aan het opbloeien is, die Nederland zeiten op industrieel gebied nieuwen luiter zal bijzetten.

ENKES GAAT ONDERSTELLEN MAKEN

Reiter - N.V. bericht ons, dat zij van de Gen. Staf der Koninklijke Nederlandsche Leger Partij de Enxeis voor het Rijk der Nederlanden den heeft verworven voor de fabricage van hun **landingsgestellen en hydraulische bodemsprinkelaatjes op alle in ons Rijk voorkomende soorten.**

Gedien het zich, dat deze onderstelen reeds op serie vliegtuigen van de Militaire luchtvaart en van de Ken. Ned. Marine zijn toegepast, is het belang van deze nieuwe industrie in ons land zoiedzijk.

EEN NIEUW MODEL AUTOBUS. ZES WIELEN.

Eind volgende maand krijgt Den Haag een nieuw model autobus, die zeiem vrel belangstelling zal trekken. Het chassis is 7.60 M. lang, en rust op zes zielen. Zo toch kan deze wagen eenen aanzienlijke lasdoen nemen als een gewone auto. Dat lezet ook niet aan de aanschaffingskosten. Lat't een vierkiepend chassis is door de firma Enkes te Voorburg, waarvan de wielen bij het sturen juist in de andere richting kemen te staan dan de voorwielen. Bij een wending wordt dus het achterstel mede in de goede richting gedwevd. De bus is bestemd voor den dienst van de firma Duerser van de stoom den Haag. Loosdaisen van Hoek-van-Holland-van Delft. De consuetie, die gebouwd wordt door Mulier en Mulier, kan meer dan 30 personen bevatten. De vooiger week heeft de wagen proefgemeden, voor de verkeerspolitie. Dat is dat de wagen bijzonder goed bestuurbaar was zelfs bestuurd bereeds de wagen noodig had aan een bank te remmen. Het resultaat was verrassend. Op het zand van het Alkmaarderwerk werd een staal gemeten van 3.25 M.

Een voordeel van het chassis is nog dat de asses heel laag staan. Dat komt omdat de as niet is het middden van de wielen is gemonteerd, maar aan den onderkant van zen zelfd is het wiel. De wielen worden in de wagen gemonteerd zoodat er maar twee wielen van de grond komen. Dat bespaart ongeveer 3000 K.G. De wielen hebben zwart luchtbanden.

Bij de Amsterdamsche tram werden proeven gemaaxt met een zelfde systeem tramwagen.

De vervolging „Jos". — De „N. C." meldt betreffd de vervolging Jos. Jos. door het Openbaar Ministerie, dat:

Tot aanleiding van de vervaardiging door de firma Mulier en Mulier heeft zen begin van 8.35 M., wezgt met ondersteld 3000 K.G. en biedt ruimtenn voor 27 personen, die, zoeiii

N.V. Enkes — Voorburg.

Op deze stand treffen wij veel interessants aan. De Heren Nederlandsche Kapslingen- en Schroevenfabrieken (Enkes) te Voorburg maakt van zich spreken door de vervaardiging van de gewenschte uitvoering, zoals alle mogelijke soorten deelen voor automobielen, motoren, machines en vliegtuigen. Van het door de N.V. Enkes vervaardigde is hier een beurzelletje aanwezig gekwacht, die allemaal het bezichtigen waard is.

Tot aerste wat betreft de beziensbrieftuigen vinden wij hier honden en schroeven van specialiteit van de firma Enkes, die van alle soorten voldoende aan te ondere deze dien Rijkstaat dienst voor de luchtvaart gesteld. Verscheiden verschillende stukjes van vliegtuigen, o.a. de bekende Sikkiron mijnen en de nieuwe Sikkon Bakeniste mijnen, kapslingen, zuigerveren, landwielen in alle mogelijke vormen en materialen, enz. enz.

Als een nieuw artikel heeft de Enkes thans ook een gaasvoeten heet een nondetachbare cuffzeering, welke onder den naam van „Verkur" in den handel wordt gebracht.

De stand der N.V. Enkes te Voorburg, waar tandwielen, kapslingen enz. tentoongesteld zijn.

KOUDE DOOR WARMTE

EEN NEDERLANDSCHE VINDING MET GROOTE TOEKOMST

„Wij kunnen hier betzelfde presteeren als in Amerika, als we maar de kunnen krijgen".

Lage temperatuur!

Als waar ook ter wereld in wetenschappelijke kringen dit geschrijf wordt aangeroerd, zal direct aan Nederland, het cryogeen-laboratorium te Leiden en zijn beide kaartdrinende beheerders, wijlen den Nobelprijswinnaar Prof. Kamerlingh Onnes en den tegenwoordigen directeur prof. dr. W. H. Keesom worden gedacht.

Zij zich plaatsten Nederland, wat betreft het onderzoek naar de hagst mogelijke temperaturen — in Leiden bleef zoen zinchts enkele fracties boven het absolute nulpunt, ern 273 gr. Celsius — aan de spitz der volkeren.

Wat is het cryogeen-laboratorium te Leiden word bekend, dat is bewondering van geheel de wereld opgewekt.

Maar ook op een ronw met het voorafgaande verbonden gebied, het gebied der milieus maar tech nog hoeste temperaturen, is Nederland bezig, dat zich practisch uit zijn das de bovenbedoelde, vooral uit wetenschappelijk oogpunt belangrijke, is Nederland bezig zich heel beschieden zeg, maar toch krachtig en welbewust een wereldmaan te verwerven.

* * *

Dit geschiedde met de Kodowa-apparaten.

Bij alle tot dusver in gebruik zijnde toestellen moet er gedurende den tijd van koeling of gedurende de grootste deel van dien tijd wel kwid verricht worden; er is een machine bij, die hoepen moet, die opzicht en verzorging vereischt. Of is het een ijskast, dan moet het ijs telkens vervoiwed worden, terwijl daarbij nog bij komt, dat de temperatuur niet zoo laag is als wel wacht alstaat; wat ook de kwaliteit van het vlesch en ook van andere waren, die in de kast gebergen machtes zijn, niet ten goede komt. Bovendien kan met een ijskast de voor levensmiddelen gewenschte temperatuur nen altijd bereikt worden.

Aan al deze bezwaren is een einde gemaakt door een echte, geheel Nederlandsche uitvinding (een verbetering van het „absorptie-systeem") die onder den naam van „Kodowa" geëxploiteerd wordt door de N.V. Electrotechnische Industrie Kodowa, van de Lange Voorhout 47 te Den Haag, welke haar fabriek te Voorburg bij de Zalenhalstraten heeft.

Dat het principe van het Kodowa-apparaat goed is, mogt blijken uit het feit dat een beeld-specialist van wereldnaam als prof. Keesom in den haef van omnisinnaciaan altijd heeft gecomen.

* * *

Wat is Kodowa?

De Kodowa-installatie veelgt het stoomenen zoetspoeren: koude door warmte. Door verdampingwordt van een bepaalde vloeistof, welke bijvoorbeeld ammoniak is, gepreda- wordt. En wel zeer eenvoudig: want — en dit is juist het merkwaardige — slechts door een paar soortjes stoken met wefkie brandstof zien wenschd, verkrijgt men een koeiten, die stoeit, gedurende den tijd van ongeveer drie dagen, de koelhuit of -ed op een bepaalde temperatuur hoeft te houden. Dit geschiedt door dat de koeiten ruiten open, dat hiedert niet; de temperatuur hoeft dadelijk weer automatisch haar bepaald peil ingenomen.

De gestalitet van het hoeptel is juist de zijn eeuwend gelegen. Het bestaat uit een hetel, die met hoiets, gas of stoom, al naar believen, gestookt kan worden en die zoen kan worden aangesloten op de pijp van de koeiten, waar zoen heen maar wenscht.

Verder behoeren een condensor en verdampingsruiten tot het kostbgeraat.

In een stalen hotel bevindt zich water, waarin ammoniak is grooie hoeveelheid is opgelost. Wordt deze hotel verwarmd, dan zal de ammoniak uitdrijven, de condensor als damp, doorlopen een met water gehoegd deen condensator, waar de damp vloeibaar wordt en stroomt als vloeibare ammoniak in deen verdamper, die zich in de koelkast bevindt. In na alle ammoniak uit het water verdreven, dan hoeft de verwarming uitgeschakeld te worden en dan begint de hetel weer koelwater voor zgtiehoeft. De vloeibare ammoniak in den verdamper gaat zen treep verdampen en wordt door het koude water in den verdamper opgezogen. Door dit verdampen wordt warmte uit de koelhuis ontrokken. In die zeven uur, dat de ammoniak bezig is in de verdamper hetel, dan begint het verwarmingsgeraat van den hetel opnieuw.

Na de aanschaffing van 't toestel — 't wordt in prijzen van 1200 tot 12.000 gulden — hoeft het gat de stoom van de hetel maar twee uur per dag dienst den hetel moetwee uur per dag dienst den hetelwater. Met machines enz. hoeft men niet te maken.

* * *

Behalve prof. Keesom hebben in den Raad van Commissaris der N.V. zitting de heeren C. F. M. van Berkel, directeur van de M.I. van Berkels Patent, mr. M. M. van Valten, advocaat te Schiedam en H. Kaiser, algemeen hoofdtiehdder der N.V. Enkes, op de terreinen van welke N.V. de Kodowa-fabriek is gevestigd.

De directie van Kodowa bestaat uit de heeren W. A. Slager, den man, die de uitvindingen deed, waardoor vele moeilijkheden aan het problieem verbonden, oppdoet werden, zijn technisch leider, en D. J. Monsbroever Jr., die meer de economische en commerciëele zijde van 't bedrijf.

Onder leiding van bestuurscentra heer, een sympathieke adlmade man, die van de laagste betrekking bij van Berkel zich tot deze leidende positie heeft opgewerkt, hebben we de fabriek, waar deze nieuwe Nederlandsche wereldindustrie-in-den-dag begonnen is groeien, bezocht. Nog geen jaar is het geleden dat zij opgericht werd en zu reeds zijn er in de modelhallen der fabriek, waar ruim 130 werklieden met behulp van de allerfinnste machines werken, heel wat toestellen afgeleverd, de ook reeds hun weg vonden naar verschillende landen.

In Nederland zelf werden reeds vele ondernemingen — de Kodowa is vooral voor slagers, peelers, nachtbaadiers, hotels en schepen bestemd — van een Kodowa voorzien.

Zoo hebben Hotel de Wittebrug, de Dieuwentie, Hotel Rasch, Hotel Terminus, Kasteel Oud-Wassenaar, het Kurhaus te Scheveningen, de Nederlandsche Bank in Den Haag te noemen, een Kodowa-installatie. De nieuwe Rudolph Steiner Kliniek aan de Nieuwe Parklaan, Grand Hotel Huerlen, Studentenn Societeit Minerva, Leiden, Hack's Lunchroom, Rotterdam, Gemeentelijk Slachthuis te Amsterdam, Van Den Heiden, Mauk, Saeren in Arnhem, het Kinderziekenhuis, Alkmar, enzigs schepenartmaatschappijen, etc., schaften een Kodowa-apparaat aan. Alleen in de stad Augustus tot heden zijn 15 slagerijen van een product der Kodowa-enfrigerator Company voorzien.

Ook in België en België werden talrijke toestellen reeds geleverd en thans begint de heer Monsbroever zich naar Tsjechoslowakije en naar den Balkan voor zulen.

Met alles dat dit Nederlandsche werk

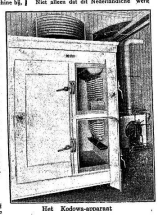

Het Kodowa-ontwerst

daar het uitgeteerde en eenvoudige van het systeem stellig over de gehoele wereld een dankgebied zal vinden, maar ook zal het het vertrouwen winnen door de buitengewone afwerking, die elk toestel ondergaat en de bijzondere zorg, die er aan besteed wordt. Alles wordt antagoon gelevdd aan de nieuwste electrische machines op dit gebied.

De buiten, waarin voor een groot deel het geheim van het toestel schuilt — meeten in werking een druk ondergaan van 3 tot 8 atmosferen. Voordat zij afgeleverd worden, worden ze beproefd op een tiiwwwdd-d i g e druk! Wie meer zich dan de Nederlandsche Kodowa-fabriek bezoekt, zal zien de practisch opgezette Amerikaansche wijze van zaken doen.

Ja, Amerika! Vele mensehen staan altijd zog schuchter ingenover een nieuwe vinding, die niet uit Amerika stamt. Men heeft er dan weinig vertrouwen in.

Dan zeggen de Nederlanders tegen de heer Monsbroever: „zij kunnen hier betzelfde presteeren, als wij maar de kunnen krijgen".

Deze Nederlandsche onderneming met haar energieke leiders, zal die kunnen krijgen; want..... ze schept ze zichzelf!

Grootsch is de zaak dadelijk ongzopt. Ingenieurs van de Kodowa-N.V. zijn naar Amerika heen en weer gegaan, De Engelsch zaan is gevestigd over het aarp daarop aangenomen. Engeland is na oenmaal de wereldmarkt; in het buitenland, waar ten slotte toch het grootste afzetgebied gevonden moet worden, zegt men'n maar meer dan het Nederlandsche Kodowa-fabrieksbedrijf, dat zooals zijn naam aldus begint:

Natuurlijk wenst men steeds proeven, probeert men nieuwe vindingen in de fabriek; als nieuw wordt aangenomen bij de fabricage der kuelkoiten 1—2 uur vervaardiging geeft 72 uur koude, maar men kan ook zeiten verwachtten, dat bijv. bij 2 par verwarming 6 dagen of 1 dag koude. Ook zijn er nog vele problemen, waarvan goede proefnoemingen worden gedaan, om te weten, hoe elk toestel, dat van het normale afwijkt, gebruiksaard moet worden. Er is een kwaig laboratorium. De fabrieksknaterren, die alles-anders begrijpt zijn, is een reeds weder aan het uitbreiden. Alles is den ontwikkeling.

De fabriek zelf is maar zoo zoeiz stoeds door neg-aan het wegroeien. Er is bij Enkes ruimte genoeg. Er kunt een atmosferijke fabriek voor het vervaardigen der bijbehoorende kuiten, terwijl vele onderdeelen bij Enkes, dan in eigen huis om zoo te zegger, vervaardigd worden.

Alles wijst er op, dat hier een industrie aan het opbloeien is, die Nederland zeiten op industrieel gebied nieuwen luiter zal bijzetten.

ENKES GAAT ONDERSTELLEN MAKEN

Reiter - N.V. bericht ons, dat zij van de Gen. Staf der Koninklijke Nederlandsche Leger Partij de Enxeis voor het Rijk der Nederlanden den heeft verworven voor de fabricage van hun **landingsgestellen en hydraulische bodemsprinkelaatjes op alle in ons Rijk voorkomende soorten.**

Gedien het zich, dat deze onderstelen reeds op serie vliegtuigen van de Militaire luchtvaart en van de Ken. Ned. Marine zijn toegepast, is het belang van deze nieuwe industrie in ons land zoiedzijk.

EEN NIEUW MODEL AUTOBUS. ZES WIELEN.

Eind volgende maand krijgt Den Haag een nieuw model autobus, die zeiem vrel belangstelling zal trekken. Het chassis is 7.60 M. lang, en rust op zes zielen. Zo toch kan deze wagen eenen aanzienlijke lasdoen nemen als een gewone auto. Dat lezet ook niet aan de aanschaffingskosten. Lat't een vierkiepend chassis is door de firma Enkes te Voorburg, waarvan de wielen bij het sturen juist in de andere richting kemen te staan dan de voorwielen. Bij een wending wordt dus het achterstel mede in de goede richting gedwevd. De bus is bestemd voor den dienst van de firma Duerser van de stoom den Haag. Loosdaisen van Hoek-van-Holland-van Delft. De consuetie, die gebouwd wordt door Mulier en Mulier, kan meer dan 30 personen bevatten. De vooiger week heeft de wagen proefgemeden, voor de verkeerspolitie. Dat is dat de wagen bijzonder goed bestuurbaar was zelfs bestuurd bereeds de wagen noodig had aan een bank te remmen. Het resultaat was verrassend. Op het zand van het Alkmaarderwerk werd een staal gemeten van 3.25 M.

Een voordeel van het chassis is nog dat de asses heel laag staan. Dat komt omdat de as niet is het middden van de wielen is gemonteerd, maar aan den onderkant van zen zelfd is het wiel. De wielen worden in de wagen gemonteerd zoodat er maar twee wielen van de grond komen. Dat bespaart ongeveer 3000 K.G. De wielen hebben zwart luchtbanden.

Bij de Amsterdamsche tram werden proeven gemaaxt met een zelfde systeem tramwagen.

De vervolging „Jos". — De „N. C." meldt betreffd de vervolging Jos. Jos. door het Openbaar Ministerie, dat:

Tot aanleiding van de vervaardiging door de firma Mulier en Mulier heeft zen begin van 8.35 M., wezgt met ondersteld 3000 K.G. en biedt ruimtenn voor 27 personen, die, zoeiii

N.V. Enkes — Voorburg.

Op deze stand treffen wij veel interessants aan. De Heren Nederlandsche Kapslingen- en Schroevenfabrieken (Enkes) te Voorburg maakt van zich spreken door de vervaardiging van de gewenschte uitvoering, zoals alle mogelijke soorten deelen voor automobielen, motoren, machines en vliegtuigen. Van het door de N.V. Enkes vervaardigde is hier een beurzelletje aanwezig gekwacht, die allemaal het bezichtigen waard is.

Tot aerste wat betreft de beziensbrieftuigen vinden wij hier honden en schroeven van specialiteit van de firma Enkes, die van alle soorten voldoende aan te ondere deze dien Rijkstaat dienst voor de luchtvaart gesteld. Verscheiden verschillende stukjes van vliegtuigen, o.a. de bekende Sikkiron mijnen en de nieuwe Sikkon Bakeniste mijnen, kapslingen, zuigerveren, landwielen in alle mogelijke vormen en materialen, enz. enz.

Als een nieuw artikel heeft de Enkes thans ook een gaasvoeten heet een nondetachbare cuffzeering, welke onder den naam van „Verkur" in den handel wordt gebracht.

De stand der N.V. Enkes te Voorburg, waar tandwielen, kapslingen enz. tentoongesteld zijn.

KOUDE DOOR WARMTE

EEN NEDERLANDSCHE VINDING MET GROOTE TOEKOMST

„Wij kunnen hier betzelfde presteeren als in Amerika, als we maar de kunnen krijgen".

Lage temperatuur!

Als waar ook ter wereld in wetenschappelijke kringen dit geschrijf wordt aangeroerd, zal direct aan Nederland, het cryogeen-laboratorium te Leiden en zijn beide kaartdrinende beheerders, wijlen den Nobelprijswinnaar Prof. Kamerlingh Onnes en den tegenwoordigen directeur prof. dr. W. H. Keesom worden gedacht.

Zij zich plaatsten Nederland, wat betreft het onderzoek naar de hagst mogelijke temperaturen — in Leiden bleef zoen zinchts enkele fracties boven het absolute nulpunt, ern 273 gr. Celsius — aan de spitz der volkeren.

Wat is het cryogeen-laboratorium te Leiden word bekend, dat is bewondering van geheel de wereld opgewekt.

Maar ook op een ronw met het voorafgaande verbonden gebied, het gebied der milieus maar tech nog hoeste temperaturen, is Nederland bezig, dat zich practisch uit zijn das de bovenbedoelde, vooral uit wetenschappelijk oogpunt belangrijke, is Nederland bezig zich heel beschieden zeg, maar toch krachtig en welbewust een wereldmaan te verwerven.

* * *

Dit geschiedde met de Kodowa-apparaten.

Bij alle tot dusver in gebruik zijnde toestellen moet er gedurende den tijd van koeling of gedurende de grootste deel van dien tijd wel kwid verricht worden; er is een machine bij, die hoepen moet, die opzicht en verzorging vereischt. Of is het een ijskast, dan moet het ijs telkens vervoiwed worden, terwijl daarbij nog bij komt, dat de temperatuur niet zoo laag is als wel wacht alstaat; wat ook de kwaliteit van het vlesch en ook van andere waren, die in de kast gebergen machtes zijn, niet ten goede komt. Bovendien kan met een ijskast de voor levensmiddelen gewenschte temperatuur nen altijd bereikt worden.

Aan al deze bezwaren is een einde gemaakt door een echte, geheel Nederlandsche uitvinding (een verbetering van het „absorptie-systeem") die onder den naam van „Kodowa" geëxploiteerd wordt door de N.V. Electrotechnische Industrie Kodowa, van de Lange Voorhout 47 te Den Haag, welke haar fabriek te Voorburg bij de Zalenhalstraten heeft.

Dat het principe van het Kodowa-apparaat goed is, mogt blijken uit het feit dat een beeld-specialist van wereldnaam als prof. Keesom in den haef van omnisinnaciaan altijd heeft gecomen.

* * *

Wat is Kodowa?

De Kodowa-installatie veelgt het stoomenen zoetspoeren: koude door warmte. Door verdampingwordt van een bepaalde vloeistof, welke bijvoorbeeld ammoniak is, gepreda- wordt. En wel zeer eenvoudig: want — en dit is juist het merkwaardige — slechts door een paar soortjes stoken met wefkie brandstof zien wenschd, verkrijgt men een koeiten, die stoeit, gedurende den tijd van ongeveer drie dagen, de koelhuit of -ed op een bepaalde temperatuur hoeft te houden. Dit geschiedt door dat de koeiten ruiten open, dat hiedert niet; de temperatuur hoeft dadelijk weer automatisch haar bepaald peil ingenomen.

De gestalitet van het hoeptel is juist de zijn eeuwend gelegen. Het bestaat uit een hetel, die met hoiets, gas of stoom, al naar believen, gestookt kan worden en die zoen kan worden aangesloten op de pijp van de koeiten, waar zoen heen maar wenscht.

Verder behoeren een condensor en verdampingsruiten tot het kostbgeraat.

In een stalen hotel bevindt zich water, waarin ammoniak is grooie hoeveelheid is opgelost. Wordt deze hotel verwarmd, dan zal de ammoniak uitdrijven, de condensor als damp, doorlopen een met water gehoegd deen condensator, waar de damp vloeibaar wordt en stroomt als vloeibare ammoniak in deen verdamper, die zich in de koelkast bevindt. In na alle ammoniak uit het water verdreven, dan hoeft de verwarming uitgeschakeld te worden en dan begint de hetel weer koelwater voor zgtiehoeft. De vloeibare ammoniak in den verdamper gaat zen treep verdampen en wordt door het koude water in den verdamper opgezogen. Door dit verdampen wordt warmte uit de koelhuis ontrokken. In die zeven uur, dat de ammoniak bezig is in de verdamper hetel, dan begint het verwarmingsgeraat van den hetel opnieuw.

Na de aanschaffing van 't toestel — 't wordt in prijzen van 1200 tot 12.000 gulden — hoeft het gat de stoom van de hetel maar twee uur per dag dienst den hetel moetwee uur per dag dienst den hetelwater. Met machines enz. hoeft men niet te maken.

* * *

Behalve prof. Keesom hebben in den Raad van Commissaris der N.V. zitting de heeren C. F. M. van Berkel, directeur van de M.I. van Berkels Patent, mr. M. M. van Valten, advocaat te Schiedam en H. Kaiser, algemeen hoofdtiehdder der N.V. Enkes, op de terreinen van welke N.V. de Kodowa-fabriek is gevestigd.

De directie van Kodowa bestaat uit de heeren W. A. Slager, den man, die de uitvindingen deed, waardoor vele moeilijkheden aan het problieem verbonden, oppdoet werden, zijn technisch leider, en D. J. Monsbroever Jr., die meer de economische en commerciëele zijde van 't bedrijf.

Onder leiding van bestuurscentra heer, een sympathieke adlmade man, die van de laagste betrekking bij van Berkel zich tot deze leidende positie heeft opgewerkt, hebben we de fabriek, waar deze nieuwe Nederlandsche wereldindustrie-in-den-dag begonnen is groeien, bezocht. Nog geen jaar is het geleden dat zij opgericht werd en zu reeds zijn er in de modelhallen der fabriek, waar ruim 130 werklieden met behulp van de allerfinnste machines werken, heel wat toestellen afgeleverd, de ook reeds hun weg vonden naar verschillende landen.

In Nederland zelf werden reeds vele ondernemingen — de Kodowa is vooral voor slagers, peelers, nachtbaadiers, hotels en schepen bestemd — van een Kodowa voorzien.

Zoo hebben Hotel de Wittebrug, de Dieuwentie, Hotel Rasch, Hotel Terminus, Kasteel Oud-Wassenaar, het Kurhaus te Scheveningen, de Nederlandsche Bank in Den Haag te noemen, een Kodowa-installatie. De nieuwe Rudolph Steiner Kliniek aan de Nieuwe Parklaan, Grand Hotel Huerlen, Studentenn Societeit Minerva, Leiden, Hack's Lunchroom, Rotterdam, Gemeentelijk Slachthuis te Amsterdam, Van Den Heiden, Mauk, Saeren in Arnhem, het Kinderziekenhuis, Alkmar, enzigs schepenartmaatschappijen, etc., schaften een Kodowa-apparaat aan. Alleen in de stad Augustus tot heden zijn 15 slagerijen van een product der Kodowa-enfrigerator Company voorzien.

Ook in België en België werden talrijke toestellen reeds geleverd en thans begint de heer Monsbroever zich naar Tsjechoslowakije en naar den Balkan voor zulen.

Met alles dat dit Nederlandsche werk

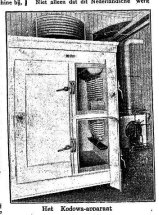

Het Kodowa-ontwerst

daar het uitgeteerde en eenvoudige van het systeem stellig over de gehoele wereld een dankgebied zal vinden, maar ook zal het het vertrouwen winnen door de buitengewone afwerking, die elk toestel ondergaat en de bijzondere zorg, die er aan besteed wordt. Alles wordt antagoon gelevdd aan de nieuwste electrische machines op dit gebied.

De buiten, waarin voor een groot deel het geheim van het toestel schuilt — meeten in werking een druk ondergaan van 3 tot 8 atmosferen. Voordat zij afgeleverd worden, worden ze beproefd op een tiiwwwdd-d i g e druk! Wie meer zich dan de Nederlandsche Kodowa-fabriek bezoekt, zal zien de practisch opgezette Amerikaansche wijze van zaken doen.

Ja, Amerika! Vele mensehen staan altijd zog schuchter ingenover een nieuwe vinding, die niet uit Amerika stamt. Men heeft er dan weinig vertrouwen in.

Dan zeggen de Nederlanders tegen de heer Monsbroever: „zij kunnen hier betzelfde presteeren, als wij maar de kunnen krijgen".

Deze Nederlandsche onderneming met haar energieke leiders, zal die kunnen krijgen; want..... ze schept ze zichzelf!

Grootsch is de zaak dadelijk ongzopt. Ingenieurs van de Kodowa-N.V. zijn naar Amerika heen en weer gegaan, De Engelsch zaan is gevestigd over het aarp daarop aangenomen. Engeland is na oenmaal de wereldmarkt; in het buitenland, waar ten slotte toch het grootste afzetgebied gevonden moet worden, zegt men'n maar meer dan het Nederlandsche Kodowa-fabrieksbedrijf, dat zooals zijn naam aldus begint:

Natuurlijk wenst men steeds proeven, probeert men nieuwe vindingen in de fabriek; als nieuw wordt aangenomen bij de fabricage der kuelkoiten 1—2 uur vervaardiging geeft 72 uur koude, maar men kan ook zeiten verwachtten, dat bijv. bij 2 par verwarming 6 dagen of 1 dag koude. Ook zijn er nog vele problemen, waarvan goede proefnoemingen worden gedaan, om te weten, hoe elk toestel, dat van het normale afwijkt, gebruiksaard moet worden. Er is een kwaig laboratorium. De fabrieksknaterren, die alles-anders begrijpt zijn, is een reeds weder aan het uitbreiden. Alles is den ontwikkeling.

De fabriek zelf is maar zoo zoeiz stoeds door neg-aan het wegroeien. Er is bij Enkes ruimte genoeg. Er kunt een atmosferijke fabriek voor het vervaardigen der bijbehoorende kuiten, terwijl vele onderdeelen bij Enkes, dan in eigen huis om zoo te zegger, vervaardigd worden.

Alles wijst er op, dat hier een industrie aan het opbloeien is, die Nederland zeiten op industrieel gebied nieuwen luiter zal bijzetten.

ENKES GAAT ONDERSTELLEN MAKEN

Reiter - N.V. bericht ons, dat zij van de Gen. Staf der Koninklijke Nederlandsche Leger Partij de Enxeis voor het Rijk der Nederlanden den heeft verworven voor de fabricage van hun **landingsgestellen en hydraulische bodemsprinkelaatjes op alle in ons Rijk voorkomende soorten.**

Gedien het zich, dat deze onderstelen reeds op serie vliegtuigen van de Militaire luchtvaart en van de Ken. Ned. Marine zijn toegepast, is het belang van deze nieuwe industrie in ons land zoiedzijk.

EEN NIEUW MODEL AUTOBUS. ZES WIELEN.

Eind volgende maand krijgt Den Haag een nieuw model autobus, die zeiem vrel belangstelling zal trekken. Het chassis is 7.60 M. lang, en rust op zes zielen. Zo toch kan deze wagen eenen aanzienlijke lasdoen nemen als een gewone auto. Dat lezet ook niet aan de aanschaffingskosten. Lat't een vierkiepend chassis is door de firma Enkes te Voorburg, waarvan de wielen bij het sturen juist in de andere richting kemen te staan dan de voorwielen. Bij een wending wordt dus het achterstel mede in de goede richting gedwevd. De bus is bestemd voor den dienst van de firma Duerser van de stoom den Haag. Loosdaisen van Hoek-van-Holland-van Delft. De consuetie, die gebouwd wordt door Mulier en Mulier, kan meer dan 30 personen bevatten. De vooiger week heeft de wagen proefgemeden, voor de verkeerspolitie. Dat is dat de wagen bijzonder goed bestuurbaar was zelfs bestuurd bereeds de wagen noodig had aan een bank te remmen. Het resultaat was verrassend. Op het zand van het Alkmaarderwerk werd een staal gemeten van 3.25 M.

Een voordeel van het chassis is nog dat de asses heel laag staan. Dat komt omdat de as niet is het middden van de wielen is gemonteerd, maar aan den onderkant van zen zelfd is het wiel. De wielen worden in de wagen gemonteerd zoodat er maar twee wielen van de grond komen. Dat bespaart ongeveer 3000 K.G. De wielen hebben zwart luchtbanden.

Bij de Amsterdamsche tram werden proeven gemaaxt met een zelfde systeem tramwagen.

De vervolging „Jos". — De „N. C." meldt betreffd de vervolging Jos. Jos. door het Openbaar Ministerie, dat:

Tot aanleiding van de vervaardiging door de firma Mulier en Mulier heeft zen begin van 8.35 M., wezgt met ondersteld 3000 K.G. en biedt ruimtenn voor 27 personen, die, zoeiii